

JUBILEÁ

Šesťdesiatka Jozefa Hóka

Doc. RNDr. Jozef Hók, CSc., sa narodil 2. januára 1961 v Zlatých Moravciach. Základnú školu absolvoval v rodných Beladiciach. V roku 1976 bol prijatý na dnes už legendárnu Strednú priemyselnú školu geologickú a banícku v Spišskej Novej Vsi, kde v roku 1980 absolvoval odbor geologický prieskum a banské meračstvo. Následne nastúpil na vysokoškolské štúdium geofyziky na Univerzite Jana Evangelistu Purkyně v Brne. Po roku štúdia z rodinných dôvodov prestúpil na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Štúdium v odbore geochémia, základná a ložisková geológia ukončil v roku 1985 štátnymi záverečnými skúškami a obhajobou diplomovej práce o sedimentológii lúžňanského súvrstvia tatrika v Tribeči. Po vojenskej prezenčnej službe nastúpil v r. 1986 do vtedajšieho Geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave. V rovnakom roku obhájil titul RNDr. Najprv nastúpil do oddelenia kryštalínika, kde pracoval pod vedením Dr. Laurencu Snopka. Osobnosť Dr. Snopka, jedného z nestorov slovenskej geológie, predstaviteľa silnej generácie zakladateľov moderného tektonického a štruktúrneho výskumu, zanechala dojem aj u Jozefa Hóka. Spolu s Michalom Nemčokom, Petrom Kováčom a Ladislavom Hraškom založili mladí špecialisti na tektoniku v roku 1990 oddelenie štruktúrnej geológie. Špecializované oddelenie, ktoré sa podieľalo nielen na modernom štruktúrno-tektonickom výskume, ale v rámci geologických úloh aj na regionálnom geologickom mapovaní územia Slovenska, sa stalo jedným z kľúčových pracovísk ústavu. Členovia oddelenia získavali skúsenosti na početných zahraničných pobytoch. Jozef Hók v rokoch 1990 – 1994, keď zastával funkciu vedúceho oddelenia, absolvoval študijné pobyty na ruskom polostrove Kola (1990), v nemeckom Tübingene (1990), fínskom Oulu (1991) a londýnskej Imperial College (1992). V rokoch 1994 – 1995 pôsobil vo funkcii námestníka riaditeľa GÚDŠ (ktorým bol Kamil Vrana). V roku 1997 prácou *Tektonické postavenie Tribeča v štruktúrnom pláne tatroveporika* obhájil titul kandidáta geologických vied (CSc.). V oddelení štruktúrnej geológie pracoval až do jeho zániku z dôvodu reorganizácie ústavu

v roku 2000. V rokoch 2000 – 2005 pracoval ako špecialista so zameraním na tektoniku a neotektoniku v oddelení neogénu, neovulkanitov a kvartéru. Okrem práce v Štátnom geologickom ústave Dionýza Štúra sa Jozef Hók aktívne podieľal aj na organizovaní terénnych mapovacích kurzov pre študentov geológie na Prírodovedeckej fakulte UK. Od roku 2005 pôsobí na Katedre geológie a paleontológie PriF UK v Bratislave. Tu v roku 2007 obhájil vedecko-pedagogický titul docent habilitačnou prednáškou a prácou na tému *Tektonické etapy vo vývoji Západných Karpát*.

Jozef je najmladším spomedzi troch bratov. Od vysokoškolských čias je Jozef šťastne ženatý s manželkou Natáliou.

Jubilantove odborné aktivity sú rozsiahle. Profesionálne základy na spišskonovoveskej geologickej priemyslovke, zmysel pre priestorovú predstavivosť, abstrakciu a kresliarsky talent vytvorili pevný základ jeho odbornej erudície. Tá dodnes vychádza z osobného poznania terénu a regionálnej geológie najmä Západných Karpát vrátane dôsledného využívania predchádzajúcich výsledkov starších kolegov, vrtných údajov a každého dostupného detailu. Priemyslovka mu vložila do rúk technické písmo a precízne vedenie terénnych denníkov aj s bohatými náčrtmi. Osobné zameranie na štruktúrnú geológiu jubilanta neobmedzuje pri uvažovaní o širších súvislostiach geologickej stavby so zaoštréním na procesy, ktoré viedli k aktuálnemu obrazu terénu. Ročný vysokoškolský brniansky exkurz do aplikovanej geofyziky Jozefa opakovane privádza k využívaniu výsledkov geofyzikálnych meraní, ich analýze a geologickej interpretácii. Jožovo uvažovanie je zároveň otvorené pre všetky ostatné geologické špecializácie, ktorých výsledky úspešne analyzuje a následne syntetizuje s ohľadom na cieľ.

Trvalou súčasťou Jožovej aktivity je väzba na praktické aplikácie štruktúrnej geológie, tektoniky a regionálnej geológie, pri ktorých sa často ukázal dôležitým jeho zmysel pre detail, ilustrujúci súvislosti celku.

Počas bežnej 20-ročnej praxe v terajšom Štátnom geologickom ústave D. Štúra sa popri iných odborných aktivitách venoval aj zostavovaniu regionálnych geolo-

gických máp v mierke 1 : 50 000 a rozsiahlych textových vysvetliviek k nim. Práca v teréne mu dala široký prehľad o geologickej stavbe Západných Karpát a vďaka jeho štruktúro-tektonickej špecializácii aj nový pohľad na vývoj územia Slovenska v priestore a čase. Bol platným členom kolektívu, ktorý zostavil *Prehľadnú geologickú mapu Slovenska v mierke 1 : 200 000* vrátane vysvetliviek k nej.

Priemet Jožovej špecializácie do odbornej praxe je potrebné vyzdvihnúť v troch oblastiach. Prvou sú seizmo-tektonické analýzy oblasti Západných Karpát, príľahlých oblastí Panónskej panvy a Východných Álp, ktorých výsledky tvorili a tvoria pevnú súčasť vstupných modelov analýz seizmického ohrozenia územia Slovenska a oboch našich jadrových elektrární. Druhou oblasťou, ktorá je do značnej miery previazaná s predchádzajúcou, je Jožov významný zástoj pri riešení výskumných úloh súvisiacich s vývojom hlbinného úložiska rádioaktívneho odpadu. Tretím významným prínosom do aplikačnej praxe bola opakovaná spolupráca pri geotermálnom prieskume. Jožove syntetické schopnosti boli významným prínosom pri interpretácii detailov geologickej stavby perspektívnych území či lokalizácií a pri projektoch úspešných geotermálnych vrtov (napr. Rimavské Janovce, Veľká Lomnica, Rapovce, Bardoňovo). Zároveň sa nikdy nevyhýbal ani spolupráci pri riešení „všedných drobností“ inžinierskej alebo hydrogeologickej praxe. Veľmi cenenou schopnosťou Jozefa ako špecialistu vždy bolo vedomie interpretačných limitov dostupných metódik, relevancie údajov a neurčitostí, ktoré môžu ovplyvňovať výsledky praktických úvah. Jožova argumentácia pritom vždy vychádza z najzákladnejších poznatkov získaných podrobným terénnym výskumom a dokonalého poznania regionálnej geológie, pričom uprednostňuje heslo *Mente et Malleo* pred niekedy zbytočne sofistifikovanými, prechodne módnymi technikami.

Výsledky tektonického výskumu, ktoré jubilant myšlienkovito viedol alebo sa na nich významnou mierou podieľal, ovplyvnili poznanie vývoja styčnej zóny gemerika

a veporika, stredoslovenského zlomového systému, západného segmentu bradlového pásma, viacerých jadrových pohorí (najmä „rodného“ Tribeča) a neogénnych kotlín, ako aj južnej časti Vnútrotných Západných Karpát. Podieľal sa aj na tektonickom a regionálnom zhodnotení prieskumných výsledkov štôľne Višňové – Dubná Skala alebo projektu COST zahŕňajúceho štruktúro-tektonické spracovanie vybraných lokalít Slovenska.

Okrem množstva vedeckých publikácií je jubilant aj spoluautorom manuskriptov čiastkových a záverečných správ mnohých geologických úloh. Recenzoval početné vedecké príspevky v domácich aj zahraničných periodikách, oponoval bakalárske, magisterské a doktorandské práce. Nikdy neodmietol opONENTSKÝ posudok záverečných správ svojim bývalým kolegom z ŠGÚDŠ.

Samostatnou súčasťou Jožovej osobnosti je výrazná dispozícia na zrozumiteľné vysvetlenie aj zložitých, často nejednoznačných súvislostí geologickej stavby a procesov. Každý, kto absolvoval s Jozefom aspoň jeden terénny výjazd, môže túto danosť jubilanta len potvrdiť. Samozrejým výsledkom Jožovho vedeckého a osobnostného vývoja bolo ukotvenie v pedagogickej praxi, spočiatku externe a od roku 2005 až do súčasnosti ako jeden z pilierov Katedry geológie a paleontológie na Prírodovedeckej fakulte UK. Učiteľstvo základnej a štruktúrnej geológie je naplnením Jožovej ambície odovzdať vlastné poznatky ďalším generáciám budúcich geológov, pre ktorých napísal aj vysokoškolské skriptá *Geológia Slovenska*. Celkom logicky sa pravidelne ocitá navrchu rebríčka obľúbenosti pedagógov fakulty. Jožov nezištný vzťah k budúcim mladým kolegom najlepšie ilustruje celý rad úspešných diplomantov a doktorandov, ktorých uvádzal do problematiky terénneho výskumu, jeho kritickej interpretácie a publikačnej aktivity.

Jubilant mal vždy blízko k šíreniu vedeckých výsledkov aj medzi kolegami. Takmer od počiatku svojej odbornej dráhy organizoval s vôľou sebe vlastnou skupinu štruktúrnej

Obr. 1. Jozef Hók počas geologického mapovania Považského Inovca (foto M. Olšovský).

geológie na pôde Slovenskej geologickej spoločnosti. Jožove vedecké výsledky dokumentuje množstvo publikácií v špecializovaných periodikách, pričom vždy zohľadňoval povahu prezentovaného výsledku pri jeho umiestnení do príslušného časopisu. Výsledky jeho vedeckej aktivity nachádzame rovnako v domácich časopisoch orientovaných na lokálne problémy karpatskej geológie, ako aj v medzinárodných karentovaných periodikách. Vzťah k ostatným špecializáciám geologického výskumu sa prejavuje jeho častou prítomnosťou v širokých multidisciplinárnych autorských kolektívoch. Jeho organizačný talent a prirodzená autorita sa významne prejavili v neľahkom období vývoja vtedajšieho GÚDŠ v rokoch 1994 a 1995, keď zastával funkciu námestníka riaditeľa.

Treba pripomenúť, že Jožovo uvažovanie o prírode nikdy nebolo limitované len na geologické vedy. Dôkladné poznanie bioty a vzájomných väzieb v krajine často obohacuje zážitok kolegov z dní, spoločne strávených v teréne. Rovnako záujem o hlbší, filozofický základ prírodovedného poznávania, vynikajúci prehľad v histórii a kultúre prispievajú k celostnému pohľadu na vlastný výskum a jeho výsledky. Tieto nadania boli neoceniteľným príspevkom do často nekonečných diskusií v spoločnosti, pri ohni alebo varení gulášu či kapustnice na katedre. Netreba pozabudnúť ani na Jožov veľmi srdečný vzťah k starším kolegom, najmä svojim učiteľom a bývalým spolupracovníkom z dlhoročného pôsobenia v ŠGÚDŠ.

Náš Jozef je človek s výrazným hlasovým prejavom, širokým dobromyseľným úsmevom, briskným humorom a ako jediný z nás sa dá zaznačiť do geologickej mapy. Aj preto mu želáme k jeho nedávnomu jubileu ešte veľa úspeš-

ných študentov, zaujímavých výsledkov a spoločných aktivít s nami, kolegami a priateľmi. Jožo, na zdravie!

Martin Šujan, Alexander Nagy, Ondrej Pelech
a Ján Madarás

Výber významných projektov

- Regionálny geologický výskum SR (IV. – VI. etapa v rokoch 1992 – 2000)
- Geodynamický vývoj a hlbinná stavba Západných Karpát (I. a II. etapa v rokoch 1991 – 1996)
- Prognózne hodnotenie nerastnej surovinovej základne SR
- Výskum nerastných surovín Slovenska – zákonitosti vzniku a lokalizácie rudných ložísk v styčnej zóne veporika a gemerika (1991 – 1995)
- Analýza sedimentárnych neogénnych molasových panví Západných Karpát z hľadiska výskytu prírodných uhlíkovodíkov
- ALCAPA – Geological problems of the East Alpine – West Carpathians – Transdanubian area
- DANREG – Dunajská panva; TIBREG – transkarpatská depresia
- CELEBRATION 2000 – geofyzikálne a seizmické transekty cez Západné Karpaty
- Vývoj hlbinného úložiska vyhoreného jadrového paliva a vysokoaktívnych Ra-odpadov v podmienkach SR (1996 – 2000)
- Zhodnotenie vhodných geologických štruktúr na ukladanie rádioaktívnych a toxických odpadov na území SR, regionálna geológia (1998 – 2000)
- Tektogenéza sedimentárnych panví Západných Karpát (2000 – 2004)
- Digitálna geologická mapa Slovenskej republiky v mierke 1 : 50 000 (dokončenie v r. 2005)
- Seizmické transekty geologickými jednotkami Západných Karpát
- COST 625 – 3D monitorovanie aktívnych tektonických porúch v Západných Karpatoch
- Neotektonická aktivita územia Západných Karpát (NEOTACT) (2006 – 2009)
- Tektonická interakcia kryštalinika a sedimentov obalu tatrika Západných Karpát (2011 – 2013)
- Geological structure of the Dobrá Voda seismic source zone (2018 – 2020)

